

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petlitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede s jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Po shodu v Mariboru.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze dne 29. m. v Mariboru je bil dogodek za slovensko politiko. Še vedno se bavijo vsi slovenski listi s tem shodom; liberalci hočejo seveda dokazati, da je bil shod brez pomena, listi Vseslovenske Ljudske Stranke pa jim krepko odgovarjajo. Gotovo je, da bi se shoda, ki je za tok slovenske politike brez vsakega pomena, že dolgo več ne omenjalo, in da bi govori, izusteni na brezpomembnem shodu, bili že davno pozabljeni. Občni zbor Kmečke zveze je bil velevažen političen pojav, mimo katerega nihče ni mogel molče. Zato so tudi vsi dunajski in graški listi prinesli daljša ali krajša poročila o shodu, in štajerski časniki so se v svojih uvodnikih bavili tudi z govori, govorjenimi na obnem zboru.

Čeprav nas zanima, s kako skrbnostjo se bavijo nemški in slovenski liberalni listi z našim strankinim shodom, vendar je za nas važnejše, da si še enkrat ponovimo, kaj je nam samim, ki smo zvesti pristaši Slovenske kmečke zveze, bil njen občni zbor.

Slovesno se je izrekla na tem shodu Kmečka zveza, da vidi v narodnem oziru kot rešilno nalogo slovenskega ljudstva njega združenje v enem taboru. Za to se je s soglasnim sklepom uvrstila v organizacijo celokupnega slovenskega naroda, „Vseslovensko Ljudsko Stranko“. Da ta uvrstitev ni puhla beseda, ampak da je katoliško slovensko ljudstvo na Kranjskem in Štajerskem v političnem življenju enih misli in vzorov, to je dokazala okolnost, s kakim polnim razumevanjem in kipečim navdušenjem je spremljalo občinstvo voditelja kranjskih Slovencev, dr. Šusteršiča, katerega je zaupanje ljudstva postavilo sedaj tudi na čelo Vseslovenske Ljudske Stranke.

Vlada in vse, kar za njo dela, seveda nezadovoljno in nevoljno gleda na združenje slovenskega ljudstva. Čim bolj smo razdruženi, tem bolj smo slabi, kar je vladi zelo ljubo. Zato tudi njeni prijatelji na Slovenskem niso nič kaj zadovoljni z vseslovensko

organizacijo. Štari liberalci se niso nikdar povzpeli na to višino in so skrbno varovali pokrajinske meje, ki delijo Slovence. Mladi jih posnemajo. Po stari navadi izlivajo sedaj ves svoj gnjev in žolč na prvo vseslovensko stranko, ko bi je vendar morali vsaj z narodnega stališča biti veseli. Da jim pri tem sekundira vladi brezpogojno vdana hofratska plojaška politika, je samoumevno. Rano postarana „Sloga“ je celo odsvetovala dr. Šusteršiču, naj ne hodi na Štajersko „razpora“ delat. Ta namen ima seveda le starka „Sloga“, dr. Šusteršič takega namena ni nikdar imel. Saj ga tudi ni trebalo, kajti delo razpora, nad katerim imajo Nemci in vlada veliko veselje, je Ploj korenito izvršil davno, davno pred letošnjim obnim zborom Kmečke zveze.

2. Ljudstvo je odobrilo politiko vseslovenskih poslancev na Dunaju ter njim glede novih nameravnih davkov dalo natančno naročilo. Enega od teh naj skušajo na vsak način onemogočiti, to je davek na vino. Isti čas, ko se posl. vseslov. ljudske stranke na Dunaju trudijo, vreči sedanjo, kmečkemu ljudstvu in slovenskim narodom sovražno vlado, vidimo slogaške in liberalne slovensko-hrvaške poslance pri dvojnem delu: ali da pasejo doma lenobo in niti ne pridejo na Dunaj, ali pa se na Dunaju trudijo, zavesti v slovenski tabor neednost, in s tem podpreti neprijazno nam vlado. Štajersko ljudstvo je v Mariboru odobrilo politiko naših poslancev, ter s tem obenem obsodilo politiko Plojev, Roblekov in Hribarjev.

3. Tudi deželnozborna politika naših deželnih poslancev je našla na obnem zboru S. K. Z. splošno priznanje. Poslanecem se je izreklo popolno zaupanje.

Največ skrbi dela našim liberalcem in slogašem pač deželnozborna politika. V svojih celjskih listih se trudijo že cel teden z dokazovanjem, da so se v Mariboru začeli naši poslanci umikati pred Nemci. Naši pristaši, posebno oni, ki so bili v Mariboru, dobro vedo, koliko je na tem resnice, zato mirnim sreem lahko gledamo, kako mažejo in lažejo po svojih listih.

Kmečka stranka je kazala nasproti liberalcem in slogašem vedno eno neprecenljivo lastnost: nikdar ni svojih korakov uravnavala po njih mnenjih in nazorih, in je vsled tega vedno dobro vozila.

Zanimivo je, da ravno isti gospodje, ki se tako boje, da popustijo naši deželni poslanci, na Dunaju, v Gradcu in tudi doma, na najbolj hinavski način rujejo proti slovenski obstrukciji ter ji želijo škodovati. Mi rečemo samo to: naši poslanci so začeli obstrukcijo, da izvojujejo slovenskemu kmečkemu ljudstvu v narodnem, gospodarskem in političnem oziru pravice. Dokler bo obstrukcija v to svrhu potrebna, jo naj rabijo; na mnenje liberalcev in slogašev pa se naj nikdar in nikoli ne ozirajo, kajti pri teh je koristolovje, častihlepnost in protikmečko mišljenje gonilo za vse, tudi za vsakojako izdajstvo.

Slovenska kmečka zveza se bo svojega letošnjega pomenljivega obnega zboru lahko s ponosom spominjala.

Politični ogled.

— Državni zbor bo dne 14. t. m. zopet začel delovati, vendar pa bo povelikonočno zasedanje le kratko. Trajalo bo komaj en mesec, namreč od 14. aprila do 14. majnika. Potem gredo poslanci na binkoštno počitnice, ki bodo gotovo dalje časa trajale, ker nameravajo ta čas zborovati nekateri deželni zbori. Po Veliki noči bo le malo plenarnih sej, tembolj se bo delalo v odsekih.

— Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Avstro-Ogrsko in Srbijo se bodo prihodnje tedne v Belgradu zopet pričela.

Mala politična naznanila.

Dne 1. aprila: Londonski listi poročajo, da obišče nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand meseca majnika Carigrad in Petrograd. — Angleži so uvedli v Šangaju na Kitajskem angleško policijo, in tako podvrgli angleškimi sodiščem tudi podanike drugih držav. — Dne 29. marca so turški vojaki v odrinski stolici prekorali bolgarsko mejo in streljali

PODLISTEK.

Srečala sta se . . .

(Povest v pisnih. Pisal Starogoraki).

Pulj, dne 8. novembra.

V kasarno sem prišel korajžen, vesel . . .

Dragi prijatelj!

Kako dolgo se že nisva videla? Od aprila že ne, kaj? Meni se zdi, da je cela večnost. Ti daš jako malo glasu od sebe. Jaz seve, sem bil zadnje čase zadržan, in nisem imel časa pisati. Da sem pa moral obleči vojaško suknjo, ti je znano. Trda je, pa naj bo; malo sem se že privadil. Po dokaj dolgem času poiščem zopet pero in papir. Kaj bi ti napisal? . . . Kako se mi godi? . . . Čemu naj to pravim? Ti veš sam najbolje, kako se godi vojaku, ker si že dokončal, jaz šele začnem. Nu, Pulja še nisi videl, kakor jaz Prage ne. Ampak, garnizija je garnizija, podobna druga drugi, kakor jajce jajcu. Mesto sicer ni slabo samo na sebi, dasi marsikateri mojih tovarišev pravi, da bi niti v sanjah ne hotel priti drugič sem. Meni se ne zameri tako hudo. Skoda je le, da ima tako malo prometa, ker je vojna luka. Okolica je pusta in kamena. Nu, če gledaš raz kako višino, vidiš vse polno trdnjav, in zdi se ti, da si v nepremagljivem kraju. Je pač mesto vojaštva. Zvečer je pa Pulj krasen, ako ga gledaš raz morja. Vse polno raznovrstnih svetilk na obrežju, druga pri drugi, ti nudi prizor, kot bi bilo celo mesto najlepše razsvetljeno.

Tu vidiš tudi več moških, kakor žensk, kar se ti bo gotovo čudno zdelo, ker sva nekoč o počitnicah zračunila, da jih pride na vsakega devet in pol. Tu je pa prav narobe. Revice ne vedo, za katerim se naj

ozirajo. Ali za mornarico, deželno brambo, topništvo, ali za nami. To pa veš, da že

„obračati na dva oči,
to zdravo ni, to dobro ni,
iz tega se gorje rodi . . .“

ali kakor je že pel pesnik in midva. Gostiln imaš na izbero. Vsaka druga hiša ti pravi, da

„tu vince toči se
in dobra volja doma je,“

če ima človek kaj denarja. Nu, kako nas plačajo, veš!?

Gotovo že komaj pričakuješ, kedaj začnem kaj o Puljankah. Dragi Fran, povsod so pisani pičiči, pa tudi tukaj. Lepe in grde, debele in suhe, stare in mlade in tako dalje . . . Starih in lepih najdeš malo, pač pa grdi in mladih. So seve tudi lepe in mlade, punice, da je veselje. Kakor je tukaj raznoliko vojaštvo, tako so tudi raznoliki nazori naših punic. Če pridemo mi, so odmah vse Slovenke, in znajo celo peti „Hej Slovani . . .“ Če pride topništvo, znajo tudi nemško. Se li prikaže mornarica, gorijo za madjarščino in se uče „bardaš“. Najde se celo katera, ki si poišče češko „besedo“ ali pa italijanskega Garibaldi-ja. Saj veš, ženska je ženska . . . in pri nas tudi ni drugače?

In kaj delam jaz? . . . Če nimam vaj in ne plazimo po grmovju in kamenju ter trgamo obutev in obleko, pa sedim v pisarni. Pustil sem si celo rasti brado, dasi se je stotaki s početka kaj prejezil. Da bi se bril, in to vsaki teden po dvakrat, trikrat, veš, to mi je preveč. Rajši nosim brado. Misli si, da mi je vzrastla že precej. Neka Italijanka mi jo je zadnjič celo pohvalila, da je lepa, vsaj tako mi je tovariš raztolmačil, zakaj, z italijansčino se nekako ne pogajam. Slišim jo dokaj dobro, umejem pa le, če treba reči

„la bella signorina“ (lepa deklica) ali pa, če imam drobiža, da zakličem „uno litro di vini“, (liter vina), in če sem posebno dobre volje, da povem, ali hočem „bianco“ (belo) ali „nero“ (črno). Mogoče, da se bom s časoma še več navadil. Upam sicer, ker kolnem že precej dobro, dasi je v italijanščini cela šuma raznovrstnih kletvic, proti katerim so slovenske prave ničle. — Da ne pozabim. Ker sem ti že pravil o moji bradi, ki se celo našim „devam“, — saj oprstiš, da se tako izrazim — dopade, in tako jaz seveda tudi, se mi je ono noč sanjalo, da sem sedel pri mizi, in moja brada se je ovijala že okrog tretje mizine noge, kakor kralju Matjažu. Ko sem kam šel, pa sta jo morala celo dva nesti za menoj. Ne čudi se, ampak, ko sem se vzbudil, nisem prav znal, ali je resnica, ali le sen, dokler si nisem potipal.

To je vse, kar bi te malo zanimalo. Zadnjič si mi poslal razglednico, za kar ti lepa hvala. Vprašaj, če sem se že zagledal. Kakor izprevidiš, se ne, in se menda tudi ne bom. Nič mi ne ugaja polenta in morskopolži. Življenje je drugače silno enolično in dolgočasno. Če ne streljajo iz topov, pa iz pušk, da le ni tiho. Ladje v luki pa tulijo, kakor volkovi na Ogrskem, ko so lačni. Ne slišiš drugega, kakor drdranje električne železnice, ali pa korake vojaških oddelkov. Če pa to vtihne, tuli burja in vznemirja morje, katero si zopet hladi jezo ob čolnih in ladjah.

Tako se živi! In ti? Pisateljješ še vedno? Dolgo že nisem bral kaj tvojega. Če imaš kaj, pošli, bom malo pokritikoval, ali bom pa vsaj vedel, če si že . . . nu, veš, kaj mislim, če si že — zaljubljen. Gotovo svetuješ tvoji najmlajši tvoje krasne povesti in novele, morda tudi pesni. Zato le pošli . . . Sicer pa, med nama rečeno, bi ti že bil vsekako čas, da osrečiš katero izmed človeško družbe, ki se prišteva k nežnemu spolu, kaj? —